

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

66. Sinensis recens conuersi fides exim.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

fixum esse Mathano, illum veneficij damnare in Regis vitam comparari; ad hoc vt prima se daret occasio, proritataram Regis indignationem acerbissimo codicillo, euicturumque id saltem vt catenis onustus deportaretur extra regnum; imo quantum poterat augurari grauius aliquid in eum conscitutum; se quidem ipsi non posse vlla re, nisi consilio adesse; fugam igitur illi dissimulato habitu suadere, iactura qualibet benè vitam emi. Verum ante discessum ita Crucifixi comminueret iconem, vt ne pulueris quidem atomus superesset; id nisi faceret renuntiare se illi amicitiam penitus, suspensionem enim læsæ maiestatis qui nolit purgare, seipsum velle, sibi que amicos perdere; his à Mandarino acrius editis tabellarius Sinensis, & præcedenti iniuria moestus; auertat, inquit, Dens à Patrum animis tantum nefas; sunt illa de cruce pendentes icones, Christi filij Dei effigies, vitam hominum hac morte redimentis; adorari debent, non conteri; lege ipsius viuimus, extra quam desperanda est animi salus omnis. Ego vna cum Patribus mente, pro illa mortem libenter oppetam. Tantum voti huius ne bono indignus sim! hæc de ore Sinensis generositas tam sublimis, visa est Mandarino diuinum sapere, solo enim mortis audito nomine inhorrelcunt Sinæ; professusque est postea, magnum quid esse, regnoque ignotum, Deum Patrum, & legem illius, quæ tam altos in vitæ contemptum etiam seruulis, afflaret spiritus; tunc verò ab se iuuenem dimittentis, lenite conatus quæ dixerat de infringendo Crucifixo; à me saltem, ait, Patrem roga, sic absconditum asseruet ne possit ab iis inueniri, qui eius arcanum quod ignorant, interpretatione criminosa in maleficium detorquent. Vtrumque consilium flocci habuit Riccius; fuga vllam animum olebat, & iceleris consciuum, cuius à Mathano insimulabatur. Crucifixi latebræ, causam ab oculis amonebant ob quam volebat intelligi se mortem cupidè excepturam. Scribit de se Pantoia Mathanum cum ærneret, tumultuantem, furem, rabie percitum, & linguæ ignarus voces non caperet, existimasse extrema omnia imminere, sed exuberasse immensa quadam animi voluptate sensuque pietatis ac præ se Riccium, qui præcipuas illic agebat partes; familiares item, in quibus duo vix tum Cathecumeni pueri, alter annorum haud plus duodecim, quem Leupusius Eunuchus Riccio donarat in Sinensi sermone Pantoix Magistrum; alter nummis ferè quatuor ne Deo periret potius, quam vt nobis seruiret emptus; ambo Sinæ ambo supra quam ex Sinis ætate ac per se natura timidis sperari poterat, incredibili affectu nobiscum viuere ac mori quibuscumque tandem conditionibus ardebant. Fructu sanè præclaro institutionis qua F. Sebastianus Fernandes, Sinensis illos imbuerat, qui & ipse præsentis, vt putabat martyrij fiducia lætus, vehementer doluit se Pechinum mitti, veritatisque tanta occasio ne sibi excideret, quæ sicut ex Riccio num sibi fas foret confestim regredi, si quid certi rescisset de illorum tormentis, aut carcere; seque coram Mathano, Crucifixi seruum & Patrum socium profiteri? Cæterum li-

66.
Sinensis recens conuersi fides exim.

teris Mandarinorum Nanchinensium ad Pechinenses, nihil asecutus est pro Riccio Fernandes; præter verba, & consilia in rem inania. Iis contra Patres, & minis Mathani, palatium tumere; frustra fore quicumque ex fere vnguib; occupatam prædam tentasset eximere; sibi exitio nulli auxilio futurum; mancipasse se Regem penitus Eunuchorum potestati; cederent necessitati Patres; iactura omnium, vectores, & nauim seruant, relicta Mathano rapina donorum regionum, quam primum abscederent, & vitam, illius ereptam ex manibus in luco ponerent: hæc illi tum coram Fernando, tum per literas Riccio. Verum desperatis in omnem modum rebus, diuina bonitas miserrimum Riccium, & se diu noctuque pro Regni illius infelicissimi salute, flendo, obsecrando, dolendo afflictantem, denique respexit, & de præcipiti ruina illius expectationes, in summum erexit votorum fastigium conuersione quidem adedè repentina, vt quo fuit superstes decennio, fructus illius vberimos conuersionibus animarum cum ea conferens, tanti artificem operis Dei manum suauissimis lacrimis irrigaret. Hanc autem expertus fatebatur Spadone vsam inimicissimo per quem in proprios intentum ambitus & in exitium Riccij, notus Regi fieret Riccius, eiusque munera Regi experenda, quod præter Mathanum mortalium nemo sine optato præstitisset: ærumnosissimum semestri Riccio exhibat, Tienzini nec clauso nec libero; cum adest Licino à Mathano cursor; adfuturum propediem nuntians; habere ab Rege in mandatis, vt eum cum donis in aulam mitteret; terra iter agendum obconglaciantes iam fluuios; præsto illi, & sociis fore, ministeria seruorum, & equorum, & quotidiana in Mandarinorum palatis, publico are hospitalia: imperatis tam nouis, & subitis quæ tandem occasio extitisset, præter Dei Optimi Maximi bonitatem, inuestigando; & diuinando Patres nullam assequi potuerunt, actisque illi immentis gratiis animati sunt ad fiduciam meliorum in posterum: iis autem diu post liberè Pechini uentibus, ipsosque in palatio assiduis narratum est, Regi aliquando otioso & soli succurrisse de Mathani libello; & tintinnabulo, quod per se sonitum tangente nemine ederet; suisque insolito impetu, & voce ætonitis, quam obesus, & sagina gravis agrè alias mittebat, exclamasse; campanam illam suoapte ingenio sonantem, pridem mihi promissam, quid tandiu moratur? cui tunc pro foribus excubans Eunuchorum vnus; qui vero Domine tantum ausit Externus, à quo illa defertur, vt se tuo iniussu huc penetret? veniat, intulit, & ad me hanc ferat. Intelligebat autem horariam machinam quam illi Mathanus eo caractere designarat. Statim ergo Riccij munera Tribunali Rituum mandantur solenni lege exploranda, sintne tanti Regis congrua Maestati. Redux interim Tienzinum Mathanus, & fraudum suarum euersione inopina prostratus animo, vt est femineus timor in peius credulus, non dubitauit Riccium & donis & sapientia Mandarinorum amorem, & admirationem promeritum, fore apud Regem gratiosum, & de illatis sibi iniuria

67.
Vocatur à
Rege Ric-
cius, inuito
Eunuchis, &
sibi metuen-
te.

exposita